

TAAALSTEUN ALS DIDACTISCHE SLEUTEL VOOR HET WERKEN MET NIEUWKOMERS

LOWAN regiomiddag, 2 maart 2026

Anne van Buul

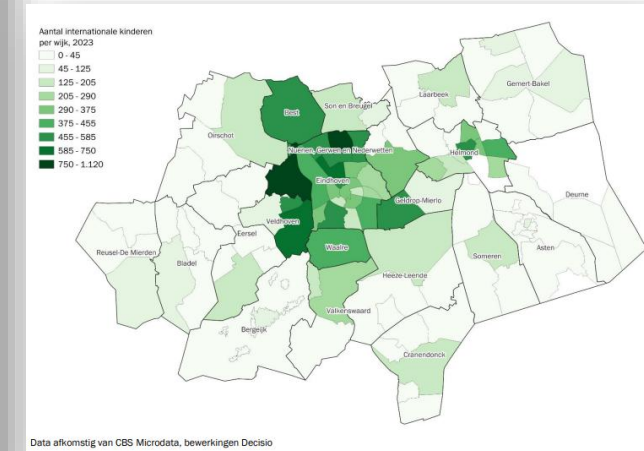
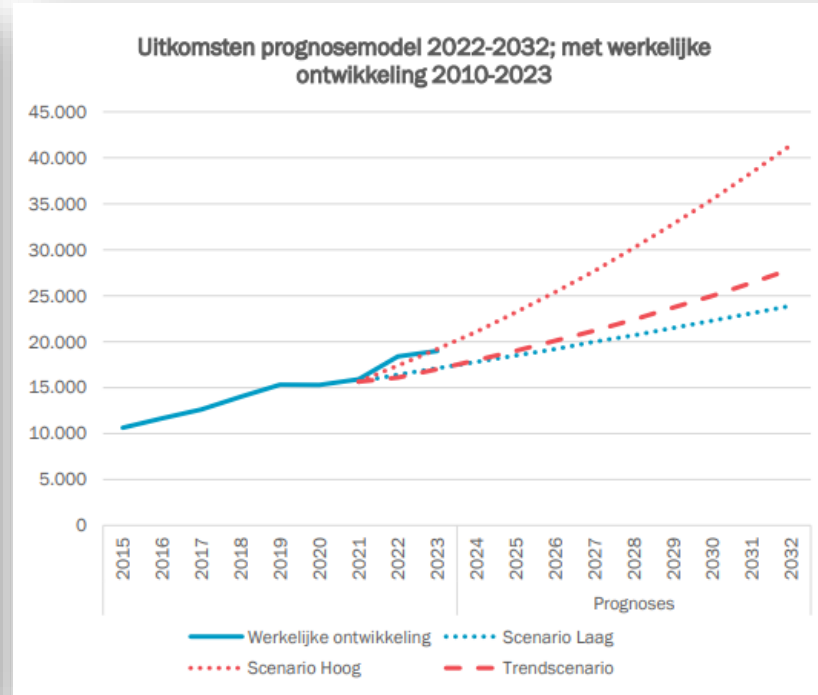
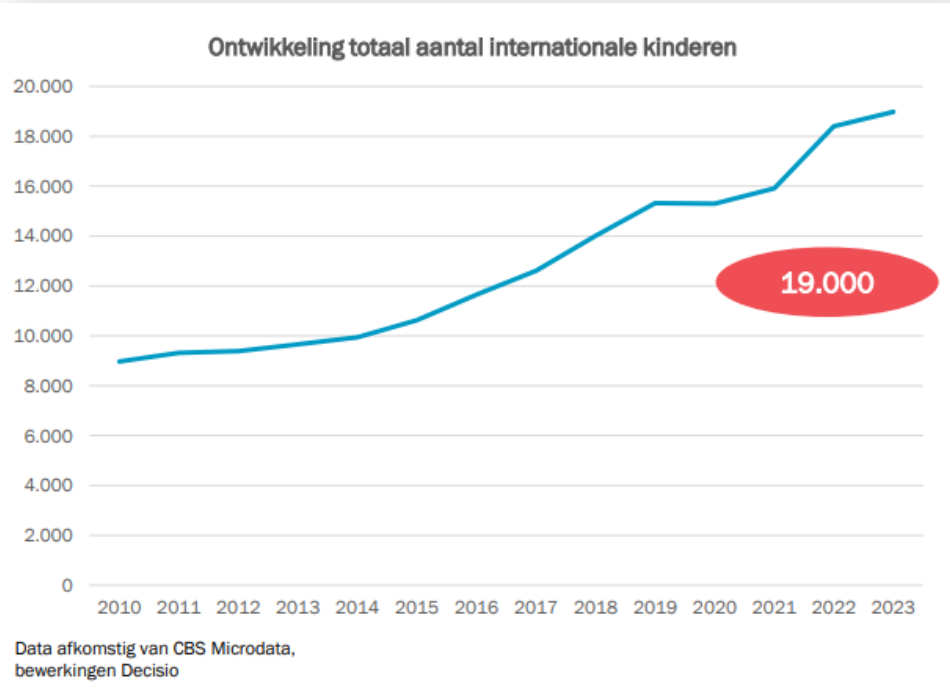

DE KEMPEL
HOOGESCHOOL VOOR LERAREN

Wie ben ik?
Wie zijn jullie?

Het aantal nieuwkomers neemt toe

Bron: [Monitor internationale kinderen Brainportregio Eindhoven](#)

Meerjarenmodel in fases

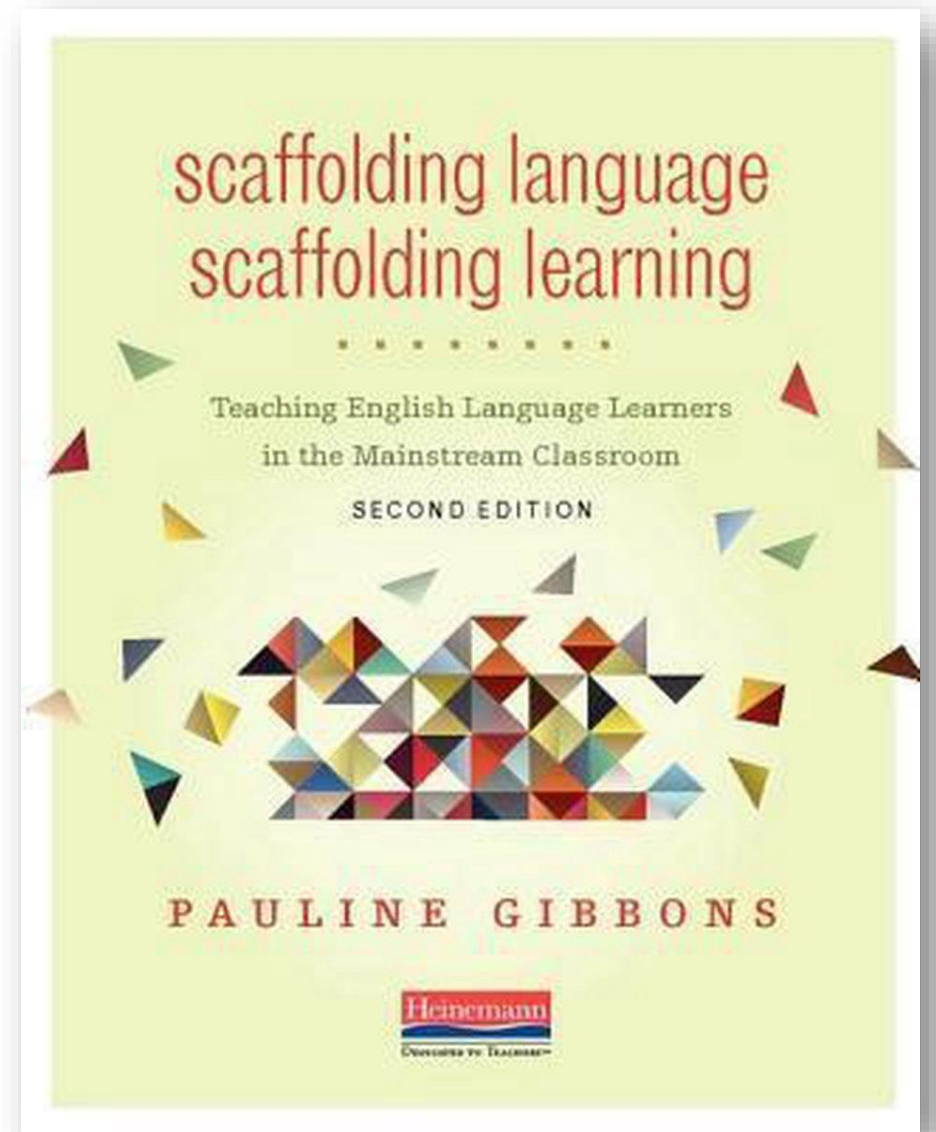

Taalsteun =

“ Vele soorten (onderwijs)hulp bij het begrijpen en zelf produceren van taal. Juist ook bij andere vakken dan ‘taal’.

”

Bron: Ruimte voor nieuwe talenten.

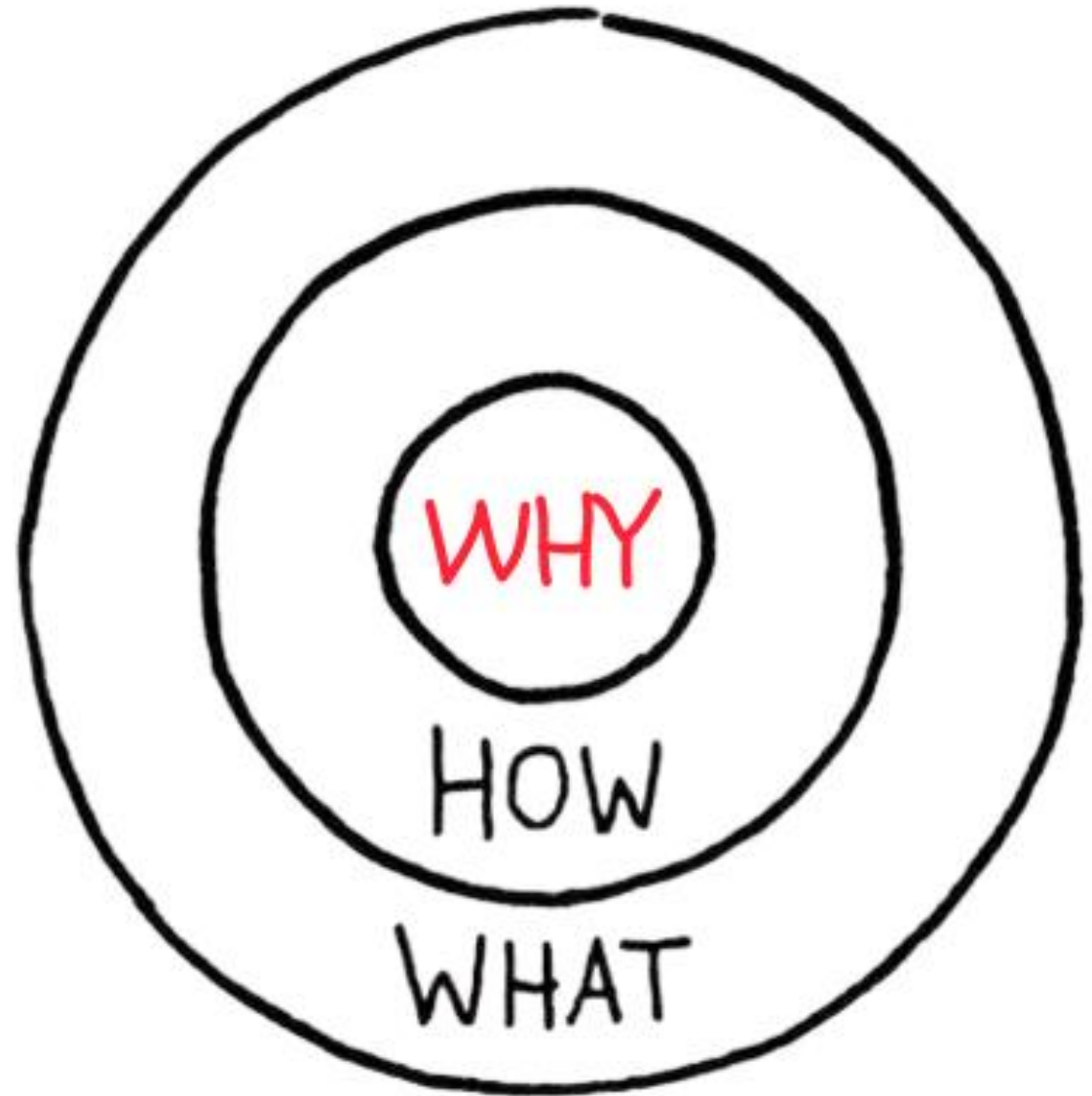
Doelen van deze lezing

Inzicht krijgen in:

- **Waarom** talige ondersteuning noodzakelijk is voor nieuwkomers.
- **Hoe** talige ondersteuning eruitziet in een regulier klas.
- **Wat** je kunt doen om talige ondersteuning te realiseren en optimaliseren in jouw school.

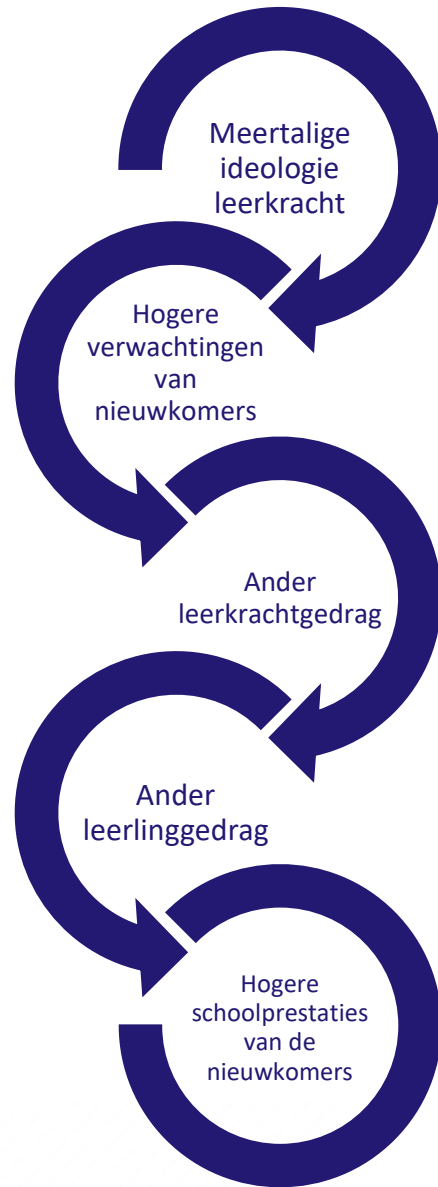
Waarom is talige
ondersteuning
noodzakelijk voor
nieuwkomers?

3 overtuigingen

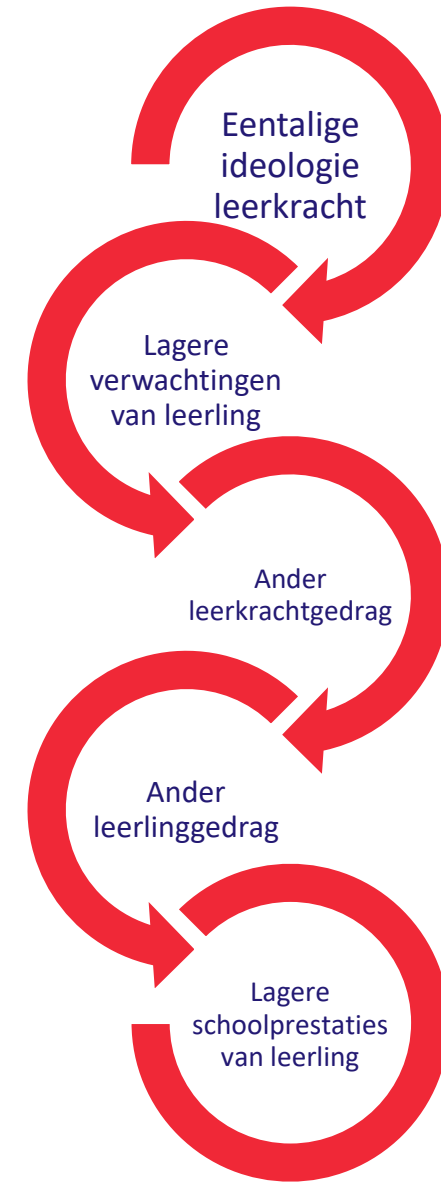

① Alle kinderen kunnen zoveel mogelijk meedoen

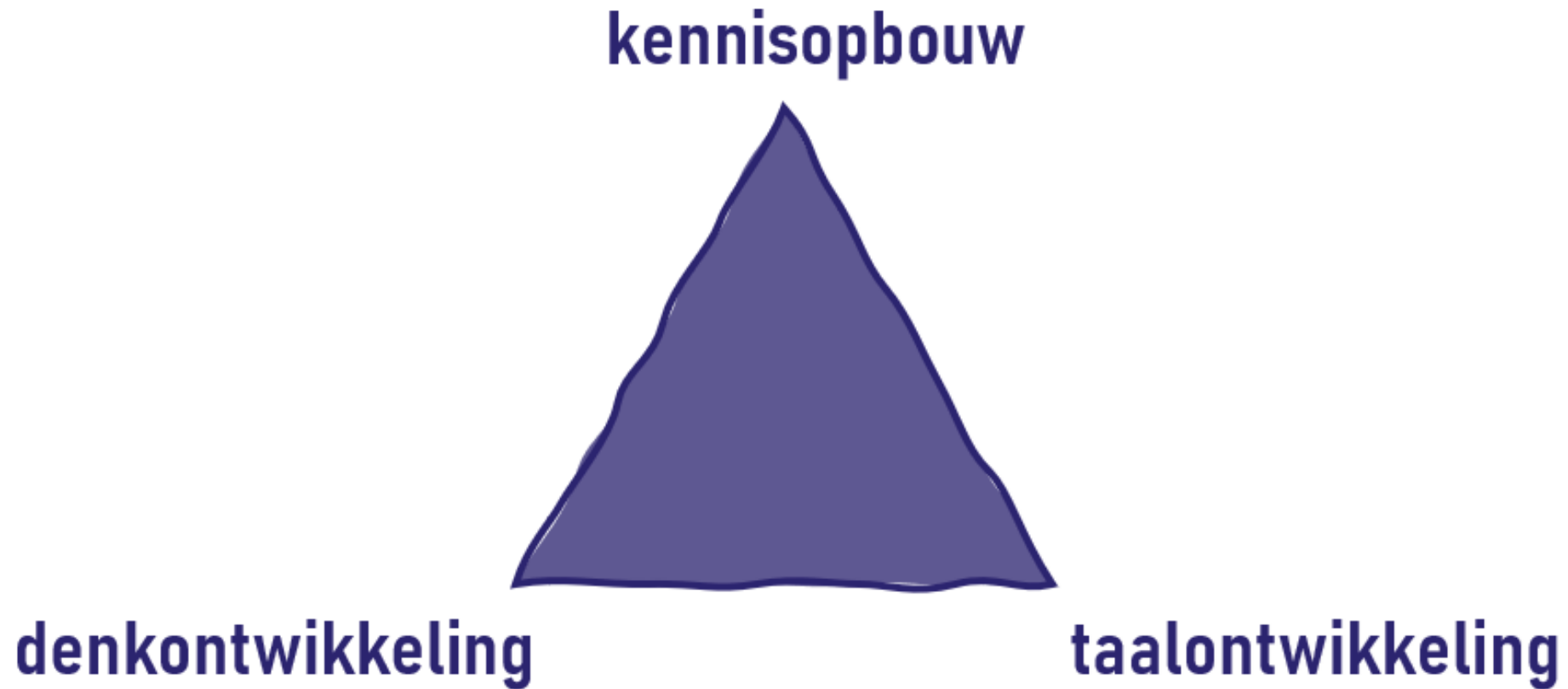
Pygmalion effect versus Golem effect

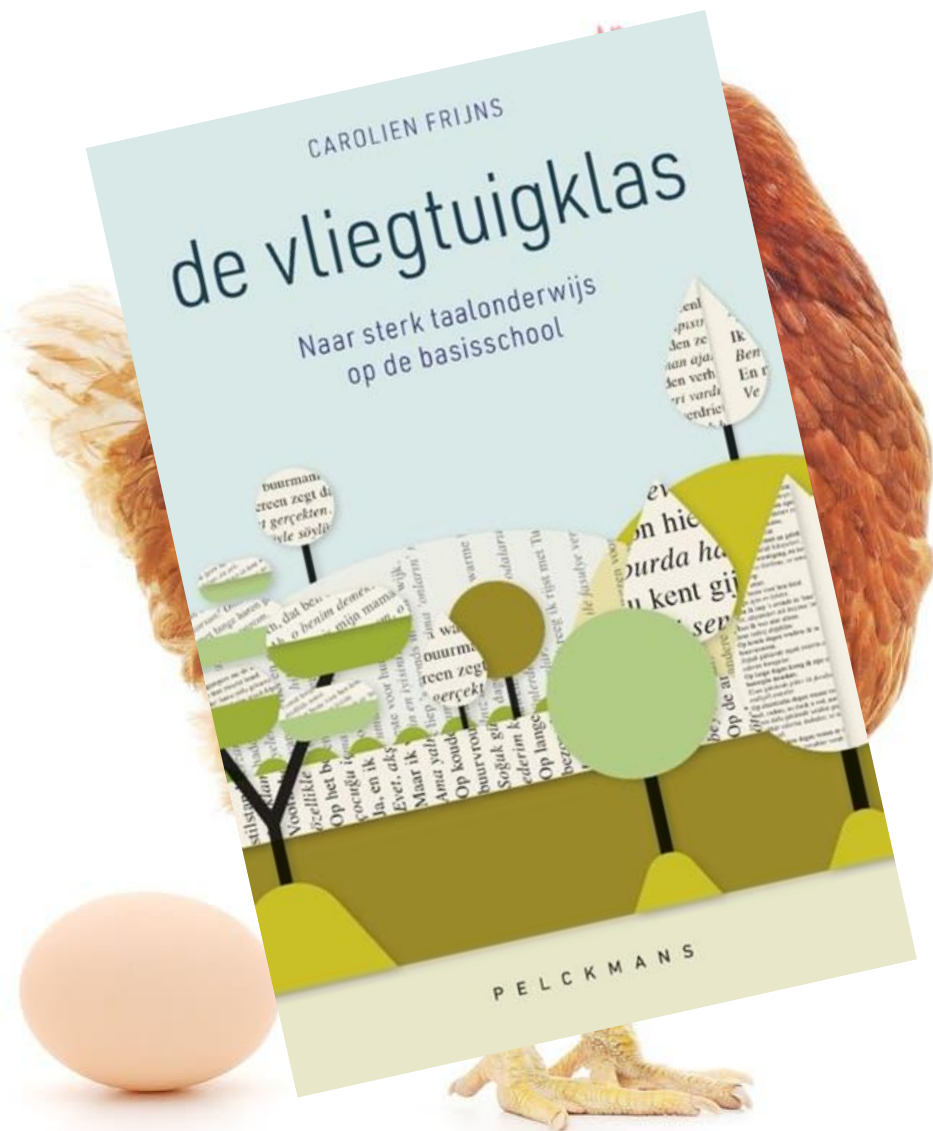

② Nieuwkomers weten en kunnen al heel veel

③ Taalontwikkeling, denkontwikkeling en kennisopbouw gaan hand in hand

SCHOOLNIVEAU: **taalbeleid**

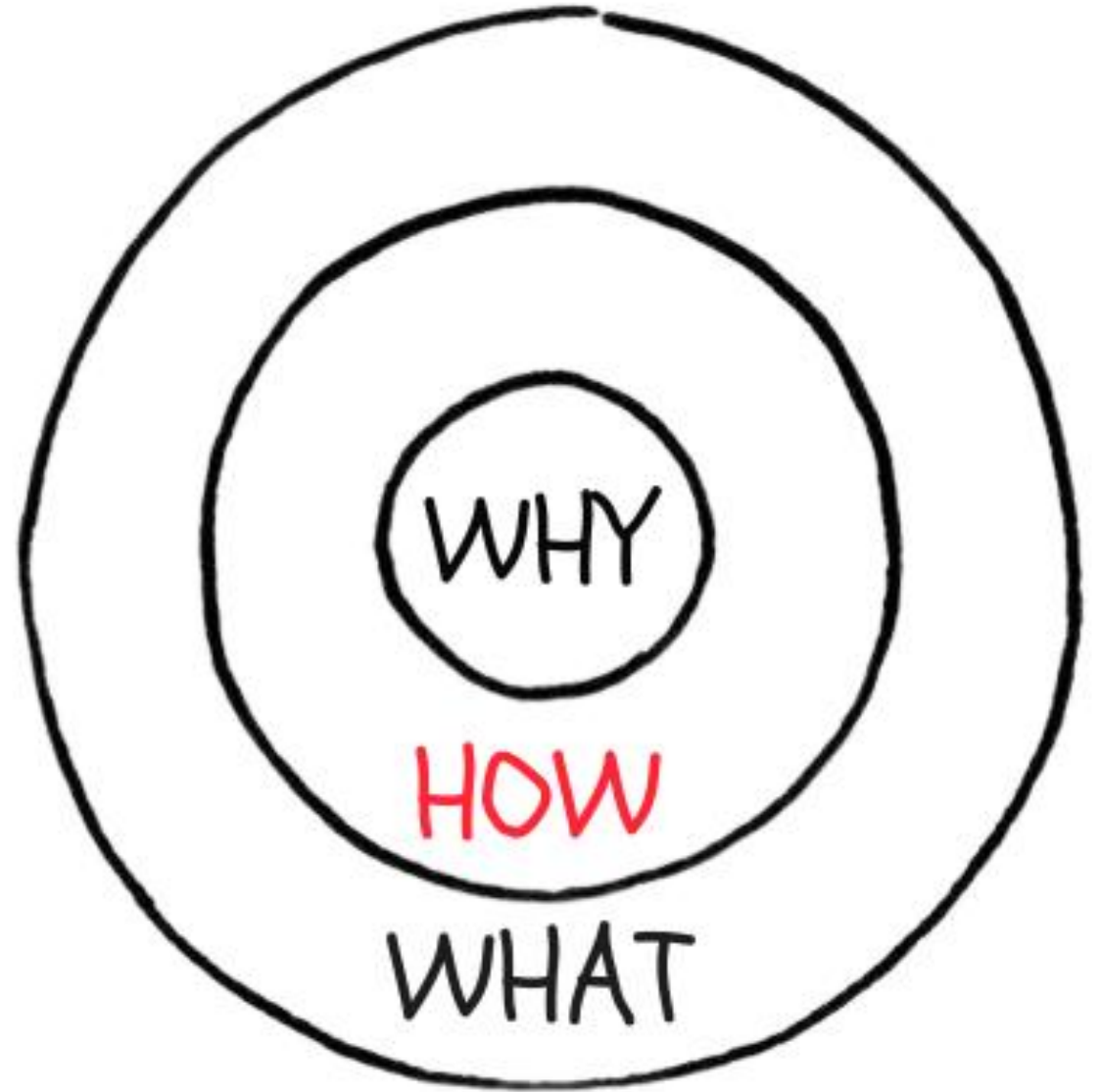
KLASNIVEAU:
**Emotioneel veilig
klimaat**

**Betekenisvolle
taken**

**Productieve
interactie**

Bron: Carolien Frijns, *De vliegtuigklas*. 2019.

Hoe ziet talige
ondersteuning
in een
reguliere klas
eruit?

Goed taalonderwijs voor alle kinderen

“ Het taalonderwijs aan NT2-leerlingen verschilt in principe niet van het onderwijs aan moedertaalleerlingen, maar bij NT2-leerlingen uit gezinnen met weinig talig en cultureel kapitaal, is veel meer **scaffolding, ondersteuning en herhaling** nodig. ”

Bron: *Geletterdheid en schoolsucces: Rijke Taal voor nieuwkomers.*

Bepaal of ondersteuning buiten de klas nodig is

Figuur 3: een meerlagig ondersteuningsmodel

Vormen van taalsteun

Doelen

De taaldoelen voor je les formuleren

Interactie

Interactie bevorderen rond vakinhouden

Taalsteun plannen

Van tevoren taalsteun inbouwen in het lesmateriaal

Taalsteun in gesprek

Taalsteun geven in klasseninteractie

Meertaligheid benutten

Functioneel meertalig werken inbouwen

Bron: Hajer & Smit, 2024.

Vier vormen van taalsteun

1. **Geplande taalsteun:** talige hulpmiddelen zoals voorbeeldteksten, voorbeeldzinnen, schematische weergaves van de vaktaal, feedback, ICT-middelen
2. **Interactieve taalsteun:** uitingen van leerlingen herformuleren, vaktermen aandragen, doorvragen
3. **Meertalige taalsteun:** de thuistaal mogen gebruiken om nieuwe kennis te kunnen opdoen
4. **Interactie bevorderen:** kinderen hun denkstappen laten verwoorden, laten overleggen over de opdracht, samen tot een antwoord laten komen

Bron: Hajer & Smit, 2024.

Hoe talige ondersteuning eruit kan zien

Bron: www.inclusieevakdidactiek.nl
(filmpje op de homepage)

01:17

Lezen

Lezen

Automatisieren

Rekenen

werkblad

Spelling

les 4

Eten en
drinken

Buitenspelen

Verjaardag

Taal

les 8

Technisch lezen

vloeiend en vlot

Zelfstandig werken

dagtaak afmaken

Eten en
drinken

Buitenspelen

Aardrijkskunde

les, vulkanen

Tekenen

Ik kan breuken met hele vermenigvuldigen $2\frac{2}{3} \times 6\frac{1}{4} =$

Ik kan de woordsoorten benoemen in de zin

Ik kan de woordsoorten benoemen in de zin

Ik kan zinnen rijmend maken in een rap

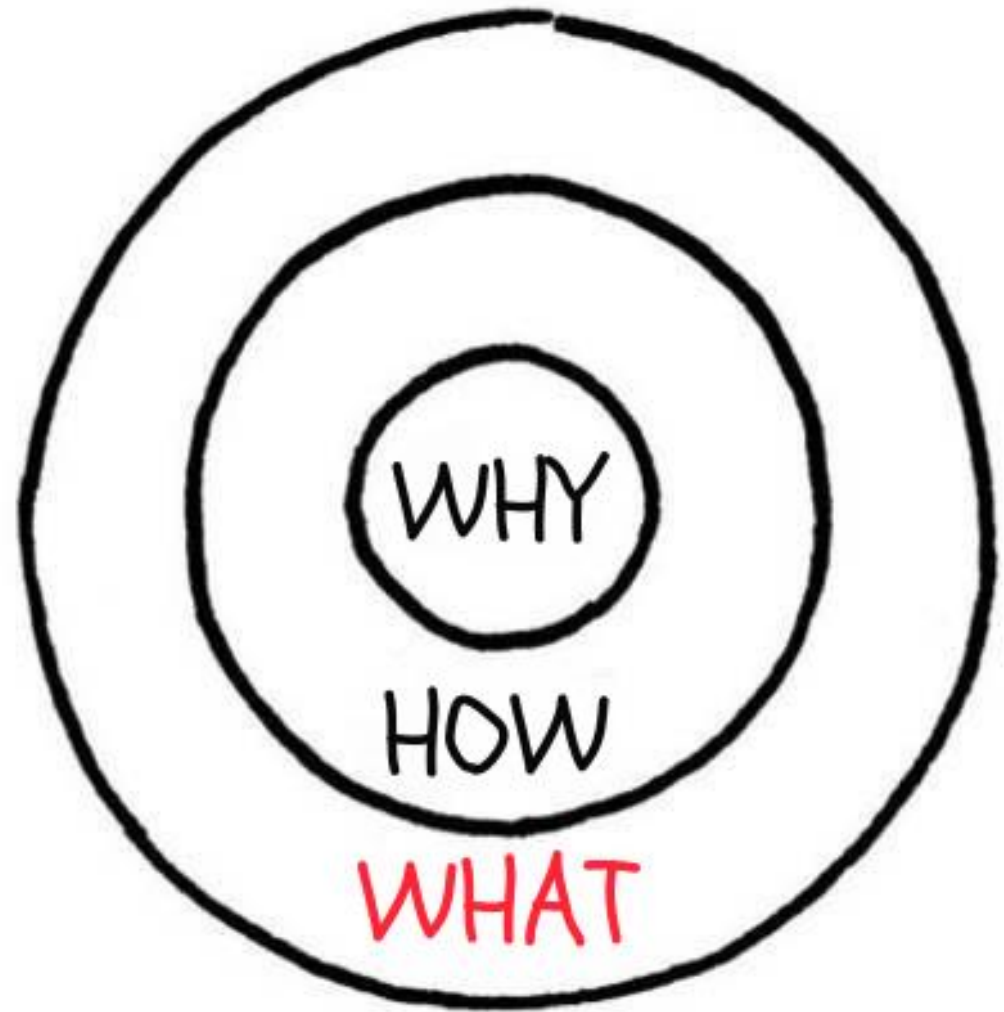
[illegible]

Taalsteun geven werkt in een rijke taalleeromgeving

- In plaats van focus op taalkennis → Taalvaardigheid centraal stellen
- In plaats van apart taalonderwijs → Integratie van taal- en vakonderwijs
- In plaats van deelvaardigheden → Deel-taalvaardigheden in samenhang brengen
- In plaats van eentalig → Naar een meertalig leerklimaat

Wat kun je in
jouw school
doen om talige
ondersteuning
te realiseren en
optimaliseren?

3 strategieën

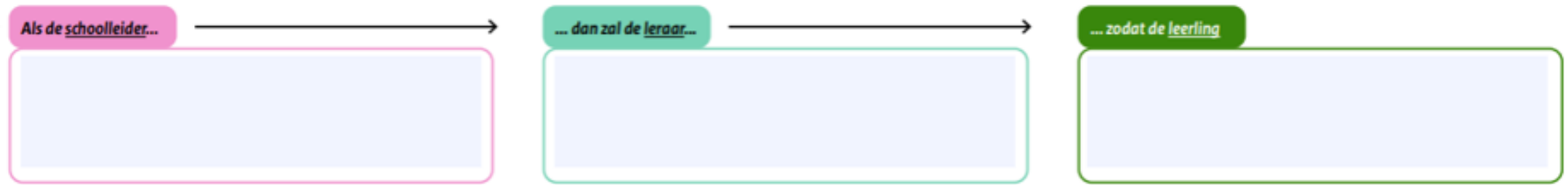

Stappen op weg naar taalondersteuning in de reguliere klas

1. Ontwerp een Theory of Action

- Wat wil je zien bij de leerling?
- Wat moet de leerkracht daarvoor doen?
- En wat betekent dat voor de schoolleiding?

Theory of action:

Stappen op weg naar taalondersteuning in de reguliere klas

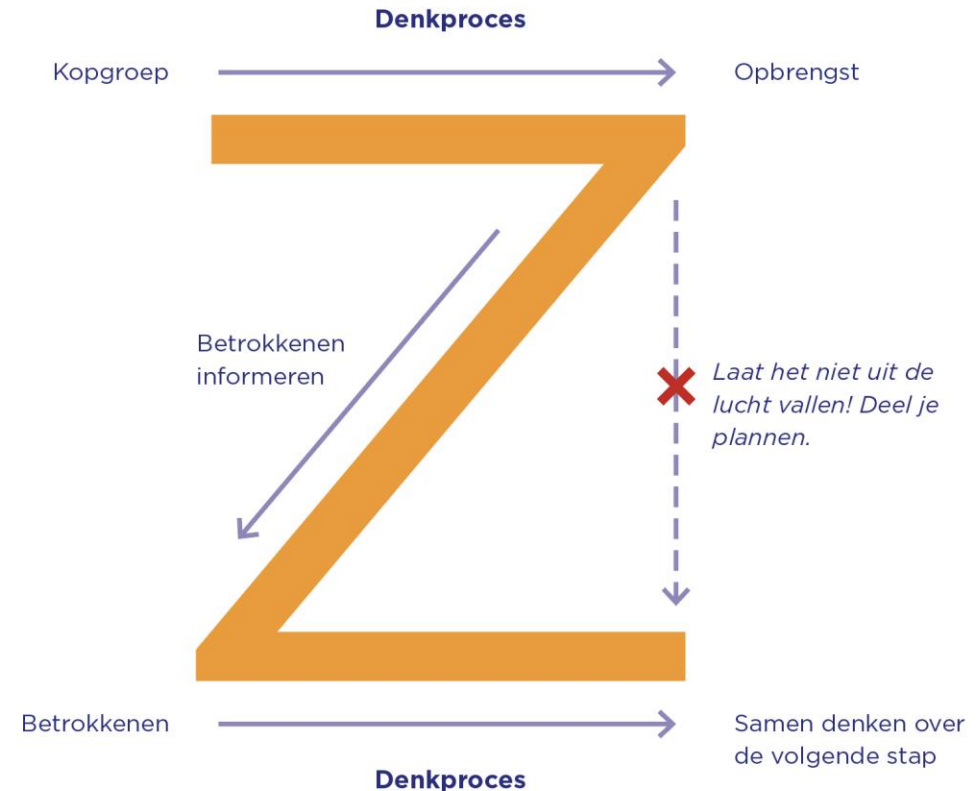
2. Zet in op professionalisering

Kennis opdoen
Visievorming
Oefenen
Organisatie

Videocoaching voor leraren:
laat je filmen tijdens je les

Stappen op weg naar taalondersteuning in de reguliere klas

3. Zorg voor een kwaliteitsvolle implementatiestrategie

Bron: SLO

Vragen?

Bronnen

Schrijfgroep LPTN (2017). *Ruimte voor nieuwe talenten: keuzes rond nieuwkomers op de basisschool*. Geraadpleegd op https://www.poraad.nl/uploads/202112/ruimte_voor_nieuwe_talenten_0.pdf

[Factsheet schoolloopbanen van nieuwkomers in het onderwijs | Publicatie | Inspectie van het onderwijs](#)

[Geletterdheid en schoolsucces: NT2-onderwijs](#)

[Meertaligheid in het onderwijs | Onderwijskennis](#)

[Mother tongue-based multilingual education: the key to unlocking SDG 4: quality Education for All - UNESCO Digital Library](#)

[Taalsteun: meer dan een grabbelton - Tijdschrift Taal](#)

[Omslag_Meertaligheidinhetleesonderwijs ONLINE.pdf](#)

[Het project Taalintegratietrajecten | Taaltrajecten | Universiteit Antwerpen](#)

[inclusievakdidactiek.nl – Taalgerichte strategieën voor inclusieve vakdidactiek](#)

Dankjewel voor je aanwezigheid
en aandacht!

a.buul@kempel.nl

Anne van Buul

DE KEMPEL
HOGESCHOOL VOOR LERAREN